

Posamezna številka stane 1 krena.

Polnina v državi SHS pavšalirana.
Naročnina listu: Celo leto K 120—, pol leta K 60—, četrt leta K 30—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150—. Inserati ali oznanila se računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravišтво sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Posamezna številka stane 1 krena.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišтво je v Mariboru, Korodna cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste. — Telefon št. 220.

40. številka.

Maribor, dne 13. aprila 1921.

Letnik XIII.

Stranka „višjih slojev“.

Prej mnogimi leti so nekoč v svetlem trenutku predniki sedanjih demokratov pogledali po svojih vrstah in obšlo jih je čudno čustvo, kajti spoznali so, da so sami med sabo samo: „višji sloji.“ Zdanilo se jim je, da tako ne pojde dolgo in sklenili so prirediti tudi „nižje sloje“ svojim razredčenim vrstam. Je že tako, da v sedanjih grešnih časih ne zadošča naslov doktor ali zlata verižica na zalitem trebuhu, ali lepi čreveljčki milostne soproge. Človek, ki hoče veljati v javnosti in v politiki, mora za seboj imeti številnejšo družalo, ki glasuje, če treba tudi kriči ali udari. To so hoteli doseči z društvom za „nižje sloje“ toda poizkus se je ponesrečil. Kar je bilo v tem društvu delazmožnega, je vsrkalo sedaj v sebe narodno-socialno stranko, ki hodi svoja pota in ne polni ozadja demokratskih „ljudskih“ shodov.

V nedeljo so imeli demokratje v Ljubljani zbor zaupnikov iz cele Slovenije in bilo je žalostno. Naslopali so stari veterani in možje, ki radi poročajo z maršalsko palčico v tornistru na plečih, a nobenega zaupnika — „nižjih slojev.“ Gospodje generali in maršalski kandidati nimajo zaupanja med nižjimi. Ako čitaš njihove govore, kakor so bili v skromnih izvlečkih in po skrbnih redakcijah priobčeni v časnikih, razumeš tudi takoj, da ne more biti drugače. Izgleda, kakor da se je stranka žalostno udala v svojo usodo in se popolnoma odrekla upanju, da pritegne še kedaj „nižje sloje.“ Naredila je „grupacije nazaj“, držati skuša le še trgovce in obrtnike po trgih in mestih.

Dr. Kukovec je postrašil s trditvijo, „da se klerikalizem zopet zbira in skuša priti do zopetne moči.“ Toda tudi to strašilo ni moglo vlti življenjskega eliksira ljudski množici. Minuli so časi, ko bi bilo mogoče dvigniti vse „protiklerikalne“ elemente s pozivom, da grozi nevarnost „klerikalizma.“ Sedaj so „nižji sloji“, kateri se ne strinjajo s katoliško stranko, tudi že opredeljeni po drugih strankah: socialno demokratska, komunistična, narodno-socialna. Za demokrati ne gredo, ker jim nimajo nuditi ničesar. To je dobro pokazal govor dr. Kukovca. Izrekel je trditve: „Med našim narodom nima klerikalizem gospodarske in socialne utemeljenosti.“ Ako bi bil namesto: „klerikalizem“ rekel: „stranka JDS“, bi bil povedal jako dobro. Najboljši dokaz je njegov program, katerega je razvijal. Rekel je, da „mora sedaj vse demokratsko politično delo sloneti na načelu: podpirati malega posestnika in malega kmeta.“ Nima pa niti besedice za našega proletarca, ki tvori večino in jedro našega naroda: za delavca: kmetkega in mestnega proletarca. V tem oziru je torej njegov govor v resnici grupacija nazaj, demokratje hočejo držati samo še „obrtnika in kmeta.“ Pod „kmeti“ razumejo pač samo one redke „kmete“, ki še sedaj sloje pod njihovo zastavo, namreč takozvani gospodski kmetje, možje, ki slone vsepovsodi boli, kakor na grudi „matjuške sive zemlje.“ So krčmarji, štacunarji, mešetarji, lovci, politikarji, vozniki, žagarji, mlinarji in bogsi-gavedi kaj še vse preje, kakor kmetje, mogoče tudi gospodarji kmetjskih dekel in hlapcev, a po kmetovstvu v našem starem pomenu diše jako malo. Taki kmetje bodo tudi še nadalje držali z JDS, toda stranka bo imela od njih jako malo. Bodo pač sami več potrebovali podpore stranke, kakor pa bodo sami zamogli podpreti stranko. JDS boče torej podpirati malega obrtnika in malega kmeta, toda če odzvamemo „gospodski“ kmete in „gospodski“ obrtnike, jih bo podpirala nekako tako, kakor zdravnik podpira z injekcijami na smrti bolanega človeka, da mu za nekaj časa podaljša življenje. Kako jih bo pa

„Svoboda“ v svobodni Jugoslaviji?

V najhujši dobi nemškega kurza pod avstrijsko vlado smo gledali v naših listih bele lise; umevna je bila, koliko stroga cenzura, ker smo živeli med vojsko. Podrli smo ta nemški sistem, Avstrija je šla rakom žvižgat, mi smo si pa domišljevali, da smo najsvobodnejši ljudje na svetu v toliko zaželjeni Jugoslaviji. Vsi so kar vriskali veselja nad svobodo.

Toda to veselje je minilo kmalu vse svobodne ljudi. Sedaj nimamo vojske, dasiravno bi jo nam demokrati radi naprtili, sedaj ni pobun, toda demokratska vlada dela z največjim nasiljem brez zakonov. Vsak minister dela kar hoče, postave ni! Ti smeš samo plačevati davke in se ne smeš niti pri

ložiti radi največjih krivic. Postali smo brezpravni heloti. Liberalni uradniki delajo, kar se jim poljubi; če se pri- tožiš, te razkričijo za protidržavni element. Če pišeš v liste o poslovanju uradnikov, pride cenzor in pobeli časopis. Javnost se torej niti ne sme zanimati, kaj da počenjajo centralistični uradniki. Policisti in žandarji so državnotvorni element, ne pa slovensko ljudstvo, ki je pomagalo zasnovati Jugoslavijo. Razni Skublai strašijo po naših mestih in trgih; vohunstvo in denuncijantstvo demokratskega izvora cvete hujše nego med avstrijskim režimom nemškega kurza. (To je lepa svoboda Jugoslavije! Živeli demokrati in njih klika, ki nam nudi tako prostost.

„Resnicoljubnost“ demokratskega časopisja.

Ker je „Tabor“ pred par dnevi na uvodnem mestu „razkrinkal“ veleizdajalsko demonstracijo „klerikalcev“ v Sinju (Dalmacija), se nam zdi priobčitev tozadevnega odprtega pisma, ki ga je predsednik Hrvatske pučke stpanke naslovil na podpredsednika dalmatinske vlade, umestna. Pismo se glasi:

Gosp. dr. Urošu Desnici, podpredsedniku dalmatinske vlade!

V večerajšnjih številkah liberalnih listov „Zivot“ in „Novi list“ se mistificira javnost, da se je v zadnjih dneh vih ob priliki zborovanja HPS (Hrv. ljudska stranka) klicalo: „Doli s Srbijo!“, „Zivela republika!“ itd. Istočasno beležijo nekateri časopisi trditve, da so pristihi naše strake ob priliki izleta na Han blizu Sinja priredili demonstracijo in da so vzklikali: „Dolje s Karadžordževići!“ „Dolje kralj Petar!“ „Dolje Jugoslaviji!“ „Zivio Karlo!“ ter da so nazadnje odpevali avstrijsko himno „Bog ohrani“.

G. podpredsednik! Bilo bi odveč, ako bi Vam hotel dokazovati škodljivost in dalekosežnost posledice, ki jih zamore ta ogabna kampanja roditi. Ker Vam je znano, koliko je na takem pisanju resnice, Vaš vprašam sledeče: Ali je tisk pri nas res tako svoboden, da sme neovirano rušiti ugled Ljudske stranke, ki ni nikdar in ni

podpirala, če nima nobenega socialnega programa in stoji popolnoma na starem manšesterskem kapitalističnem stališču. Po tej poti pojde tako dalje, da bo slednjič tudi mali obrtnik po trgih in po mestih obrnil svoj korak drugam, pri JDS bodo pa ostali samo ljudje z doktorskimi in svetniškimi na slovi ter možje z zlatimi verižicami na trebuhih, a okrog njih samo nekaj — „gospodskih“ obrtnikov in kmetov. Tudi na trgovce še reflektira dr. Kukovec, a njim prinaša samo eno: „svoboda.“ Imajo naj popolno svobodo, da kupujejo in prodajajo kakor hočejo — medsebojna konkurenca pa bo povzročila padanje cen. Torej zopet staro manšestersko liberalno gospodarsko načelo, ki je že davno razveljavljeno od izkušnji življenja in od teoretičkov socijologije. Neovirana konkurenca ne povzroča padanje cen, povzroča samo, da padajo pod bremenom konkurence oni, ki so gospodarsko šibkejši. Veliki trgovec zaduši malega, največji velikega, banke in koncerni bank pa tudi največjega. Tudi trgovec potrebuje od države nekaj več, kakor pa zajamčene svobode, da sme po volji odirati in biti odiran. Slednjič bo tudi mali trgovec izprevidel, da se mu godi, kakor pravi pesnik:

„Zvedel sem pri vodi,
kar povsod že vedo,
da velike ribe
male ribe jedo.“

Pa se bo slednjič tudi on obrnil od stranke, ki mu ne ponuja ničesar drugega, kakor svobodo odiranja.

kjer pokazala protivništva proti državnemu in narodnemu jedinstvu?

Tako rovanje in natolcevanje ogroža red in mir v državi, obenem pa ono jedinstvo, ki nam je sveto vsem brez razlike. To je tisto, kar bi Vi g. podpredsednik, morali predvsem upoštevati in kar bi morali upoštevati tudi Vaši podrejeni, katerim je poverjeno čuvanje miru, reda, sloge in medsebojne ljubezni enokrvnih bratov.

G. podpredsednik!

Hrvatska ljudska stranka ne zahteva od Vas ničesar drugega nego izvrševanje dolžnosti v korist in čast naše države. Bodite pa uverjeni, da HPS pred nobenim terorjem ne bo prestala braniti svoje pravice. Ako ne bo našla zaščite tam, kjer bi jo morala najti, si bo znala na podlagi poverila širokih ljudskih mas iskati primernega izhoda.

V Splitu, 6. aprila 1921.

Stanko Banič, podpredsednik HPS za Dalmacijo.

S tem pismom je zmleta kost o „klerikalnem izdajstvu“, katero so glodali liberalni listi na najperfidnejši način. Najbolj pa se je osmešil „Tabor“, ki je v svoji plitvosti priobčil bajko o sinjskih dogodkih na uvodnem mestu.

Fašisti.

Naši primorski Slovenci in Hrvatje so izročeni popolnoma nasilju „fašistov“. Beseda „fašisti“ pride od laškega izraza „laščio“ (beri „lašo“, po naše „zveza“). Italijani so namreč ustanovili društvo „fascio dei combattimenti“, po naše „zveza bojevnikov“, podobno naši organizaciji dobrovoljcev. Laška vlada je to društvo podpirala, misleč, da ji bo služilo kot orodje zoper socialiste in Slovane. Društvo je močno razširilo jeno in razpolaga z ogromnimi sredstvi. V društvo sprejemajo vsakovrstne ljudi, častnike, uslužbence pri raznih državnih in zasebnih uradih, dijake, a tudi poulično drhal, kakor je je po italijanskih primorskih mestih veliko, brezposelne pohajače, odpuščene kaznjence itd. Vlada da denar, orožje, avtomobile in sploh, kar je treba. Ustanovili so pretepaške tolpe, obstoječe iz mladih fantinov od 16 do 20 let, ki dobivajo po 20 lir (100 kron) plače na dan, da po svoje rešujejo italijanstvo. Pri njihovih podjetjih jih previdno spremljajo karabinjeri (orožniki, v slučaju potrebe so pripravljene tudi vojaki, da se jim ne zgodi kaj zalega. Radi tega so fašisti res veliki junaki. Saj vedo, da je pri vsakem podjetju uspeh zagotovljen. Pridejo in zažgo hišo, orožniki stoje samo v ozadju in pazijo, da požarna bramba ali kdo drugi ne more gasiti in do kdo ne ovira fašista pri njegovem delu. Ako se ljudje postavijo fašistom v bran, nastopijo orožniki in v slučaju potrebe tudi vojaki, a ne proti napadalcem, ampak pro

ti braniteljem, in italijanske ječe so grozne.

Prvo junaško delo teh tolp je bilo v Trstu požig slovenskega narodnega doma v Trstu. Mogočno štirinadstropno palačo polijejo s bencinom, razbi- jejo z bombami, zažgo, nikdo ne sme gasiti ali kaj rešiti iz nje, da gori nemoteno tri dni in tri noči. Ob enem razbijejo po celem Trstu pri vseh znanih Slovencih in pri slovenskih zavodih. Podobno so naredili v Pulju in še marsikje drugje. Potem se je v Trstu nadaljevalo in na vrsto so prišli socijalisti in komunisti. Tudi pri njih so požgali in stolkli vse: delavske dome, tiskarne in druga ognjišča stranke. Ob enem so prenesli svoje delovanje na deželo in pričeli obiskovati tudi pohlevne kraške vasi. Sežgali so narodne dome, porušili in izropali društvene prostore po različnih krajih tržaške okolice, pričeli so se spuščati tudi globlje na slovenski kras. Pridejo v mali gruči z avtomobilom in oboroženi v vas ob belem dnevu in ob takem času, ko so ljudje večinoma zunaj vasi po poljih, doma pa samo otroci in žene. Napadejo društveno hišo ali vderejo v stanovanje človeka, katerega so si izbrali za žrtev, ko so požgali in uničili, kar so hoteli, se zopet odpeljejo. Včasih tudi kar enostavno aretirajo ljudi, ki jim niso po godu, jih vzamejo s sabo in izroče karabinjerom.

V zadnjem času so izvršili dvoje zelo razupitih dejanj. Prvo je v zadnji „Straži“ že omenjeno divjanje v Krnici in v okolici, kjer so požgali do tal več vasi, a koliko kmetov so pobili, se še ne ve. Drugo je pa škandal pri aneksijski slavnosti v Ogleju. V starodavnem Ogleju je hotela prirediti italijanska vlada veliko aneksijsko slavnost s posebno parado, Vabljeni so bili vsi škofje s Primorja, na mreč Bartolomazzi iz Trsta, Pederzoli iz Istre in Sedej iz Gorice. Slovensko mašo jebral škof tržaški. Pozneje je bil slavnostni banket h kateremu so bile povabljeni najodličnejše uradne in zasebne osebe s Primorja. Povabilu se je odzval tudi goriški nadškof Sedej, ki je rodom Slovenec. Toda fašisti so prišli kot vabljeni gostje v dvorano še preden se je obed pričel in zasedli srednjo mizo pripravljeno za odličnjake. Gostje pridejo in zasedejo stranske mize. Med obedom prično fašisti grdo izzivati in žaliti navzoče Slovence in škofa Sedeja, tako da so se celo zastopniki vlade in drugi italijanski odličnjaki ogražali, ter so bili prisiljeni predčasno oditi.

Vlada je pomagala ustanoviti fašistovsko društvo, ter ga vzdržuje, toda sedaj je zrastle že vladi čez glavo in postopa včasih presamovlastno, kakor nikakor ni všeč vladnim krogom. Toda vlada nima več moči, da bi kaj nastopila proti njim, karabinjeri jih pa vedno podpirajo in ščitijo. Ljudstvo grozno trpi od teh tolp, ki so postale že splošno nevarne javnemu redu.

Proti izvedbi agrarne reforme na korist kaznjencev.

Narodni poslanec Fr. Pišek je stavil na ministra pravde interpelacijo sledeče vsebine:

Mariborska moška kaznilnica je zaprosila nedavno pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru za dodelitev 75 ha obsegajočih zemljišč, ležečih v občinah Rogoza in Slivnica pri Mariboru, ki naj bi se uporabila v svrhu vzpostavitve podružnice mariborske moške kaznilnice.

V ta namen se je na licu mesta sestala dne 29. marca 1921 veččlanska komisija, obstoječa iz zastopnika okrožnega agrarnega urada, dveh zastopnikov poverjenstva za pravosodje ter enega gostilničarja kot strokovnjaka. Komisija je imela nalogo, ugotov

vili primernost nekaterih, baje pod agrarno reformo spadajočih posestev, ki naj bi služila novi podružnici mariborske moške kaznilnice za vzpostavitev vzornega gospodarstva.

Proti nameravani vzpostavitvi podružnice mariborske kaznilnice govorijo tehtni razlogi. Predvsem je treba upoštevati, da je v poštev prihajajoča zemlja za ureditev vzornega gospodarstva popolnoma neprimerna. Zemlja teh posestev, sestavljena ponajveč iz gramoza, je za intenzivno gospodarstvo neporabna in ni pričakovati niti pri najracionalnejši kulturi nikakih posebnih uspehov.

Nadalje je treba pomisliti, da se z zaokroženjem 75 hektarjev obsega jočega zemljišnega kompleksa odvzame nekaterim malim posestnikom zemlja, kar mora med tamošnjim prebivalstvom naravno izzvati nevoljo, ogorčenje in nezadovoljstvo. Nemogoče je tudi obzidati ta obsežni kompleks: primernim obzidjem; istotako ni na omenjenih zemljiščih primernih zgradb in nameravajo oblasti v ta namen postaviti barake, v katerih naj bi se nastanilo par sto kaznjencev.

S tem pa bi bila ogrožena varnost lastnine in oseb, posebno pa poljskih delavcev in delavk. V bližini se nahajajoči gozdovi bi nudili tudi dobro za straženjem kaznjencem dobrodošlo zatočišče in je umevno, da bi zahtevalo straženje in druge varnostne odredbe ogromne svote, vse to pa na račun davkoplačevalcev.

Ker je ustanovitev podružnice mariborske moške kaznilnice nepotrebna rentabiliteta nameravane ureditve vzornega gospodarstva pa radi slabe kakovosti zemljišč popolnoma iluzorna si usojam staviti gospodu ministru sledeča vprašanja in prosim, da se mi dostavi v teku 14 dni pismeni odgovor:

1. Ali je g. minister pravde informiran o nameravani vzpostavitvi podružnice moške kaznilnice v občinah Rogoza in Slivnica, južno Maribora, ter so mu stroški za vzpostavitev takega zavoda znani?

2. Ali so g. ministru težkoče in stroški zastraženja kaznjencev takega zavoda ter razburjenost prebivalstva kraja, radi nameravane vzpostavitve, ki bi škodovala v pogledu reševanja agrarne reforme pred vsem ljudi brez zemlje, znane?

3. Kaj namerava g. minister ukreniti proti vzpostavitvi podružnice mariborske moške kaznilnice v Slivnici pri Mariboru?

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Beograjski pontoni krogi zivotarje sedaj pod vplivi pričakovanja generalne debate o ustavi. Pred začetkom plenuma konstituantne bo sklical zbornični predsednik načelnike strank in bo v sporazumu z njimi določil posamezne govornike za ustavno generalno debato.

Vedliko preglavico dela beograjskim politikarjem negotovost: Ali se udeležijo Narodni klub generalne debate, ali se bo zakrknil kot Radić in vztrajal tudi tokrat pri svojem ex od iz konstituantne?

Vse naše politične kroge je drnila vest, da je Stojan Protić izstopil iz radikalnega kluba, da bo osnoval svojo stranko in začel izdajati svoje glasilo. Protiću so se pridružili odlični radikali, kot: Ljuba Jovanović, Nastas Petrović, Slobodan Jovanović in Momčilo Ivanič. V Beogradu se pričakuje, da bo zbral Protić krog sebe vse trezno in res za narod spasio misleče politike in se bo potem teh zopet povselp na politično površje. Vzrok Protičevega izstopa iz radikalne stranke je že bil davno predviden: fakt Protičeve značajne politike, ki se ni mogla strinjati s politično vezjo: radikali-demokrati in skoz in skoz cen tralistična ustava.

Dražkovičev naslednik v notranjem ministrstvu bo najbrž Ta-dić.

Dalmatinske otoke bo zasejala naša uprava po sledečem redu: 11. aprila prevzamejo naše upravne oblasti Mljet in Korčulo, 18. t. m. pa Kvar in Vis.

NEMCIJA-POLJSKA.

Prvi maj se približuje in za-vezniki zahtevajo od Nemčije do tega

dne izplačilo odškodnine, katera je diktirana Nemcem do tega dne. Nemčija se še do danes ni odločila, kaj naj ukrene napram zahtevi plačila odškodnine, katere previsoki odmeri ugovarjajo nemški državniki. Nemci obetajo, da bodo predložili vrhovnemu svetu nove predloge; ententa pa grozi, da bo nastopila glede iztirjatve odškodnine 1. majnika z najstrožjimi ukrepi proti Nemčiji.

Ponemških in poljskih časopisih se piše o razdelitvi Gornje Slezije po Korfantijskem načrtu. Industrijsko ozemlje z okraji: Rybnik, Pšina, Katowice, Bytom, del Sliwie in Zabrz bi pripadli Poljakom, Nemčiji pa bi ostal samo del Klueborga. Francoska uprava bo ostala še tudi nadalje v Gornji Sleziji, vojaško varstvo nad tem ozemljem pa bo prevzela Poljska, ki je v to svrhu že vpo-klicala pod orožje 30.000 mož.

ANGLEŠKA.

Od kralja imenovani diktator Angleške Lloyd George je prevzel na logo posredovalca med stavkarji in delodajalci. To posredovanje Georga je imelo do sedaj ta uspeh, da so rudarji obljubili, da ne bodo več podili nasilnim potom od dela prostovoljcev. Splošno pa prevladuje mnenje, da bo v stavkarski zadevi nadvladala razsodnost in da se bo stavka poravnala mirnim potom s pomočjo posredovanja vlade med rudarji in posestniki rudnikov.

Politična poročila.

p JDS in SKS se že prelivata ena v drugo tudi na zunaj. Liberalci so imeli v Ljubljani shod zaupnikov za celo Slovenijo; da si začrtajo smernice za prihodnost, ker so baje v Beogradu nove politične kombinacije na vidiku, ki bodo bržčas nevarne tudi za političnega JDS palčka. Na tem shodu zaupnikov so bili tudi samostojni, katerim je minister dr. Kukovec za preročeval, da se nahaja Samostojna v kritičnem položaju razkola, ali z drugimi besedami: prvotni in stari liberalci po deželi bodo vrgli raz obrazov kmetisko samostojno krinko in zopet nastopali pod firmo JDS. Popolna fuzija SKS v JDS je danes že tako očitna, da ga ne morejo utajati niti stajerski zastopniki samostojne kmetijske pravde — trifolij: Mrmolja, Urek in Drogenik.

p Volilni shod Slovenske ljudske stranke za mesto Maribor se je vršil v ponedeljek 11. aprila zvečer. Dvorana Stokovne zveze je bila nabito polna. Kdor pravi, da nas nič ni, naj bi prišel pogledat naše številne in za vedne volilce vseh stanov. Cloveka res v srce veseli, ko vidi da naše podrobno organizacijsko delo tudi v Mariboru rodi tako lepe sadove. In če pomislimo, da je bil shod samo razglašen v „Straži“ in ne s prešernimi plakati, kakor to dela Voglar, je lahko naše veselje še večje, da se je zbralo toliko volilcev iz vseh delov mesta. Shodu je predsedoval profesor Vesenjaj. Prvi je govoril narodni poslanec dr. Hohnjec, ki nam je oslikal koruptni način vladanja demokratske stranke in njih zaveznikov. Orisal nam je program SLS in pozival volilce, da se pridružijo dne 26. aprila naši stranki. Kandidat in zastopnik delavstva Franc Veronek je živahno pozdravljen podal izjavo, da bo poštenomisleče delavstvo posebno železničarji, šlo volit SLS, ker je ta stranka med vsemi strankami najbolj poštena in res prava ljudska stranka. Tajnik Zebot je podal poročilo o načinu agitacije. Pozival je zastopnike posameznih stanov in zaupnike, da pomagajo pri agitaciji od moža do moža. Govorila sta še kandidata Ver in Vesenjaj, nakar so se številni zborovalci razšli z obljubo, da bo vsak v svojem delokrogu storil svojo dolžnost. SLS je ponosna na ta lepo uspeli shod. Pokazali smo, da smo stranka dela in stranka ljudstva. Zabavljajo, psujejo in lažejo naj pa ljudje iz Voglarjevega demokratskega tabora!

p Shod SLS v Celju. Za mesto Celje se je dne 7. aprila vršilo dobro obiskano volilno zborovanje. O pomenu občinskih volitev je govoril tajnik Zebot iz Maribora. Razprave se je udeležilo cela vrsta volilcev. Nosilec liste Slovenske ljudske stranke je dr. Anton Ogrizek. Naše vrste so vsak dan večje. Čudno je, da imajo demo-

krati vpogled v akte na okrajnem glavarstvu. Takoj prvi dan so namreč dobili prepis naše kandidatne liste. Sili so v naše odbornike, naj prekličejo podpise. Na ta način bi radi preprečili našo listo. A delali so račun brez krčmarja. Mi smo čili. Na svidenje 26. aprila.

p Volilni shod demokratske stranke dne 10. aprila v Narodnem domu je bil silno klavrn. Voglar se je že takoj začetkom zborovanja hudoval. „Ljudje nimajo smisla“ za njegove shode. Navzočih je bilo 80—100 ljudi, a še ti so bili le do polovice JDSarji. Dr. Serbec je ubral diplomatsko struno, kar je kazalo, da bi on vendarle rad postal župan. Hvalil je celo dr. Leskovarja. Nastop trgovca Soštarica pa si je treba zabeležiti. Mož se dea sladkega in milega ter nepristranskega, a ta dan je vrgel krinko s svojega demokratskega obraza. Gospod Soštarič je postal milijonar in sedaj ne reflektira več na „klerikalne groše. Voglar in Vahtar sta zopet obešala klerikalce na kandelabre, ker smo po njunem mnenju izdajalci domovine, zločinci itd. Samo ljudje njune baže so pravi Jugoslovani in sol Jugoslavije, vse drugo je za poobesti in izgnati! Pametno in trezno je govoril edini dr. Rosina. Ker pa je dr. Rosina kot star narodni boritelj neljub Voglar-Kodermanovi kiki, so ga djali še le na 10. mesto.

Dnevne vesti.

d Dr. Skaberne „vodja poverjeniš tva“ za uk in bogočastje je pred par dnevi obiskal Maribor in govoril mestnemu učitelstvu svoj prvi deviški „pedagogični“ govor. Njegovi lastni pristaši so izrekli uničujoče kritiko radi nastopa svojega „šefa“. Učitelji so povdarjali, da jim je nastop „poverjenika“ vzel vsako veselje do dela. G. jurist je nastopal proti učitelstvu na način, kakor so nastopali liberalni prvaki napram učitelstvu pred 30 leti. Pozival je učitelstvo k delu, očital dopuste, kateri baje stanejo letos državo že 7 milijonov kron, povedal veselo novico, da se bo letos vsak učitelj moral udeležiti srbo-hrvatskega tečaja, pozabil je pa omeniti, da je to predpriprava za premostitev v Makedonijo, Albanijo in Crnogoro. Vse te dobrote dobi učitelstvo kot plačilo za agitacijo za liberalno stranko. Splošno želja učitelstva v Mariboru je: kuge, lakote, „pedagoga“ dr. Skaberne in Makedonije reši nas o Gospod!

d Liberalni juristi — strokovnjaki za vse. Staro liberalno naziranje, da so liberalni juristi strokovno usposobljeni za vse, zopet uveljavlja demokratska stranka. Kot poverjenika za šolstvo je postavila jurista dr. Skaberne, kot poverjenika za kmetijstvo jurista dr. Vertačnika, kot ravnatelja agrarne reforme jurista dr. Lukana, kot vsiljenega predsednika „Kmetijske družbe“ meščana jurista dr. Spiller, kot ravnatelja prehrane jurista doktor Senekoviča itd. Radovedni smo, kaj porečejo k temu strokovnjaki pristaši demokratske stranke: profesorji, kmet, veščaki, agrarni, trgovski akademiki itd. Da taki voditelji povzročajo le nazadovanje, ne napredek posameznih strok javne uprave, je jasno. Če bodo taki voditelji dolgo na čelu posameznim strokam, bomo tako nazadovali, da bodo naše razmere kmalu slične onim v Makedoniji. Mo goče je pa to delo demokratov za ujednjenje v državi SHS?

d Izvozna prepoved in „suša“. Kakor znano, je vlada nedavno radi preteče „suše“ prepovedala izvoz živine, živil in krmil. Ker je v zadnjih dnevih v Dalmaciji že „nekoliko deževalo“, dočim še v drugih delih države vlada suša, so v zadnji ministrski seji razpravljali o prepovedi izvoza živil in krmil. Sklenili so, da ostane prepoved izvoza v veljavi. Tako nekako poročajo liberalni listi. Nam se pa dozdeva, da je g. poljedelski minister Pucelj imel v tej seji važno besedo. Dokler je izvoz prepovedan, lahko izdaja svojim bogatim in manj bogatim prijateljem izvoznice, ako je pa izvoz svoboden, ni nikdo odvisen od mišlosti mesarskega ministra. Ne „suša“, mar več izvoznice so to zakrivilo.

d Samostojna ustanavlja Sokola! Tajniki samostojne so sprejeli menda od generalnega štaba dr. Zerjawa

najnovejši ferman, v katerem se istim naroča, da ustanavljajo v okviru Samostojne na deželi Sokola. Kakor se govori, je dal isti generalštab v to svrhu nekaj tisočakov na razpolago. Kjer pa je denar, tam tudi ne manjka vrbajnskega Simonča, onega, ki je opustil svojo fabriko harmonik, ter si je brezplačno obrusil pete ob zadnjih volitvah, seveda vse v „blagor ljudstva“, kakor je hotel vsakega prepričati. Kot pokoren sluga svojim „višjim“ je prevzel častno mesto sokolskega organizatorja. Sokolu je na pridobitvi te zvezde le čestitati. No, re- alno je stvar kočljivejša. Nekoliko plujskih frakarjev, ki je določeno nedeljo hotelo Simonču izpolniti, željo in mu pomoči pri ustanovitvi Sokola v njegovem domačem kraju, je uvide- lo, da bi bila blamaža le preveč, kar je za obžalovati, ker bi se sicer lahko Simonč kot vsestranski izvedenec udeležil tudi v tehničnem vodstvu tamkajšnjega Sokola.

d Nova davčna bremena nam obetajo iz Beograda in kje so samostojni? Prva točka programa za izvojevanje stare kmetске pravde, je znižanje davkov. Samostojni so sveto obljubljali, da bodo izvojevali to točko. Odkar pa imamo samostojne poslance v Beogradu in še samostojnega ministra, pa niso davki vedno isti, ali manjši, ampak od dne do dne večji. In zopet prihajajo iz Beograda dokaj verjetne vesti, da pripravljajo v finančnem ministrstvu gradivo za zakon, da bi se z ozirom na velike izdatke države uvedli novi davki. Da pridejo res novi davki, to je fakt, ker se mora izplačati nakup Turkov za 1200 milijonov, in mobilizacija, za katero je kot prvi glasoval samostojni minister Pucelj. Ako bo kmet na novo zaječal pod davnim vijakom, je tega pritiska sokriva Samostojna.

d Kako postopajo davčni uradniki v slovenjgraškem okraju? Iz celega slovenjgraškega okraja prihajajo pritožbe radi nezasišane obdajenja našega ljudstva. Ako se pridejo ljudje pritoževati, pa se jih nahruli, da so nahujskani, ako se kje pogovarjajo o davčnih bremenih, pa se pošlje žandarje poizvedovat. Vse o gonjo proti ljudstvu vodita davčna uradnika Cegin in Gabron, ki še vedno mislita, da sta v — blaženi Avstriji, kjer sta lahko delala z ljudstvom, kar sta hotela. Ako bi Cegin imel nekaj ponosa, bi sam izginil iz okraja, kjer je neusmiljeno rekviriral in šikaniral ljudstvo. Dobro nam je še v spominu, kako je šel v Ribnico iskat jedno preveč izdano sladkorno karto. Postopanje gg. Cegin in Gabron lahko povzroči nedogledne posledice, zato je skrajni čas, da se naredi red. Priporočamo gg. Cegin in Gabron, da gresta v Makedonijo ali Albanijo, ako hočeta svoje dosedanje postopanje nadaljevati.

d Tretja obletnica v St. Janžu pri Dravogradu. V nedeljo 10. t. m. je bila tretja obletnica znamenitega shoda, na katerega so nemškutarji zbornali vse svoje pristaše iz Stajerskega in Koroškega z namenom razbiti shod in potem razglasiti, da je ljudstvo proti jugoslovanski deklaraciji in je radi tega shod razbilo, ker pa se je nemškutarjem nakana ponesrečila in so morali prav naglo odkuriti, so tako dolgo delali, da je avstrijska vlada vse shode prepovedala. Slučaj je nanesel, da smo imeli na dan tretje obletnice spet shod. Poročal je o političnem položaju, o kulturnobojnih stremeljenjih liberalcev in o občinskih volitvah poslanec Pušenjak. Zborovalci so z navdušenjem odobraval njegova izvajanja. Po govoru so se zborovalci bridko pritoževali radi postopanja davčnega urada v Slov. Gradcu in radi zavlačevanja izplačila škode povzročene po nemških tolpah. Poslanec Pušenjak je obljubil, da bo interveniral na pristojnih mestih.

d Shod Kmetске zveze pri St. Petru na Kronske gori. Dne 10. t. m. nas je obiskal naš poslanec VI. Pušenjak in nam poročal o delovanju na ših poslancev, o nakanah liberalcev in nas pozival, da pri občinskih volitvah vse storimo, da zmaga naša krščanska stranka. Zborovalci so se pri toževali radi postopanja davkarje v Slov. Gradcu in prosili pomoči. Z željo, da se še večkrat vrši pri nas političen shod, se je zaključil dobro uspeli shod.

d Zopet JDS časnikarska nepoštenost. Nobeden list se še ni dosedaj v Sloveniji tolikrat pregrešil zoper čast in poštenje žurnalistike, kakor rajni „Delavci“ in njegov po očetu otrova-si sinček „Tabor.“ Evo zopet nov slu-čaj časnikarske kleptomanije. „Nova doba“ je prinesla od 2. t. m. pod šifro „I-n“ članek „Politika in vera.“ „Ta-bor“ od 12. t. m. je po pododgovni ta-tinski navadi pofatil iz „Nove dobe“ ravno isti članek pod isto šifro in za-glavjem in ga porinil na prvo stran. Seve se bodo Taboriti izgovarjali, češ „n-j je poslal članek na oba lista. In ravno „Tabor“ je prinesel notico: da ne bo več sprejemal člankov, ki so ob-tem razposlani na več časnikov! — Lahko je verjetno, da tak večjim lis-tom poslani članek zagleda luč sveta najprej v dnevniku in nekaj dni poz-neje v tedniku, da pa dnevnik „Ta-bor“ prinese 12. t. m., kar je objavil tednik „Nova doba“ 2. t. m., to je pa žurnalistična kleptomanija, katere so zmožni duševni velikani a la Voglar, ki načeljujejo najnovejši „Taborovi“ kurateli. Ako bodo JDSarji tudi duševno kradli, pač ne bodo dvignili te-ga svojega glasila, četudi ga porinejo pod vse mogoče nadzorstvo.

d „Jugoslavija“, neodvisen list g. Peseka, se že v dveh člankih ogrova za mobilizacijo in za vojne pohode — drugi liberalni listi molče in molče o-čobravajo tozadevne „modre“ naklepe liberalne vlade, dočim listi SLS ne-otrebne vojne potrebsčine odklanjajo. To treba pibiti, ker običajno pri vsa-kih volitvah liberalci lažejo, da so klerikalni vojni krivci, po volitvah pa pišejo, da so klerikalci brez moči in brez vsakega pomena. Navdušenje g. Peseka za vojno je umljivo, ako se po-misli, da je ta mož v času svetovne vojne z nakupom kopitarjevega lesa zaslužil lepo premoženje in upa na po-dobne zaslužke i v bodoče.

d Avtomobilna zveza Maribor—Radgona. Dne 18. aprila bodo otvo-rili avtomobilni promet med Maribo-rom in Gornjo Radgono. Avto bo pri-hajal preko St. Lenarta v Maribor ob 8. uri zjutraj, odhajal pa bo iz Maribora ob 14. uri.

d Humski pobožni Tičar je za ob-činske volitve pomnožil svoj samostoj-ni štab z nekdanjim „Sichenhauptma-nom“, ki se oglašja na ime Anton Po-rekar, in je nadučitelj na Humu. Mi Humčani stare korenine, in teh nas je še čuda, Vas vprašamo, g. Porekar: „Ali niste napravili tokrat eno največjih budalosti v svojem življenju? Se nikdar se Vam ni slabo godilo pri nas pa ste nam hrbet obrnili že takrat, ko Vam je šlo za hauptmansko slavo in za zlati avstrijski križec. Navsezad-nje pa ste prikrevšali zoper k nam in naša gostoljubnost Vam je teknila kot nekda. Da Vas je po tej preskušnji zopet pamet zapustila, temu se vsi ču-timo. Dobro znamo, da niste postali samostojnež iz prepričanja in ne pri-jateljstva do bogatega Tičarja, kveč-temu Vam tekne njegova dobra kap-luca, kar Vam Bog požegnaj, ampak stavimo sto na eno, da se Vam od zgorej navzdol sveči kako ravnateljst-vo, obdano z bliščem križca ali kake

svetinj. Če je temu že tako, naj bo, pri poštenih Humčanih pa je zdaj pa-tel Vaš ugled pod ničlo.“

d Ptujski mestni magistrat nam je poslal popravek na našo notico z dne 1. 4. 1921: „Ni res, da je bil dr. Pirkmajer, vodja okrajnega glavarstva v Ptuj, ovađen radi pijančevanja in kaznovan pri mestnem magistratu v Ptuj.“ „Straža“ je očitala g. dr. Pirkmajerju, da je bil pod št. 410 ex 1919 kaznovan na 20 K globe, oziroma na 24 ur zapora. Kje je ravnokar cidrani akt? Mi poznamo JDS gospo-čo, ki pusti tudi akte zginiti čez noč, ako so jej neljubi. Našega dopisnika prosimo, da se prepriča, kako je z ak-tom, ki je govoril o Pirkmajerju dik-tirani kazni?

d Dobro — jo je pogodil. Prijatelj lista nam piše: Pred par tedni je pi-sal „Tabor“, da je nek mariborski iz-letnik pil pri Kosarju v Ptuj vino li-ter po 24 K, ter udrihal po maribor-skih gostilničarjih, ki točijo vino celo po 40 K. Ker je ta dopisnik gotovo kak zagrizen nemčur, ki je iskal za-bave pri ptujem Kosarju, mu pove-mu, da je v Ptuj dovolj poštenih slo-venskih gostilničarjev, ki točijo še boljše kaplico po primerni ceni. „Ta-borov“ dopisnik je delal tore le re-klamno za nemškega Kosarja. V Mari-boru imamo vsakovrstna vina v raz-ličnih cenah. Če si pa kak gost za-šentjanžovec privoščil kakšnega prvo-vrstnega pekrčana ali pa jeruzalemea ki stane okroglo 40 kron, ni to mero-dajna cena za Kosarjevo kislico.

d Železniške zveze Cakovec—Kotoriba: Med Cakovecem in Kotoribo po-tovati je unikum. Vlak vozi samo en-krat na dan v obeh smereh, tako, da imate časa v Kotoribi le 5 minut, v Kraljevcu pol ure, v Mali Sobotici tri-četrt ure, kar je gotovo premalo časa za opravek poslov. Večerni vlak, ki gre iz Maribora 21.58 in pride v Ca-kovec 24.25 čaka tam celo noč do ju-trja 4.10, in bi gotovo lahko šel do Ko-toribe, ker itak stoji brez dela stroj in moštvo. Svoj čas je bil že vpeljan, pa ga je odpravil demokratiški kon-trolor Tanzig, da mu ni treba po no-či okoli pregledovati, pač malo preko-modno! Kdor pozna Medjimurje, nje-ga ljudstvo in zelo razvito konjsko tr-govino, bo gotovo razumel, kako to, da železnica ne uvede starega nočne-ga vlaka? Mogoče na ljubo čakov-skim fijakerjem, da več zaslužijo in ljudi odirajo za par kilometrov takoj 500 do 600 kron. Kdor se vozi z vla-kom po dnevu po tej progi ni gotov, da dobi mesto v vlaku, ker je tak na-val. Je v interesu naroda, Medjimur-ja kakor tudi gotovo južne železnice da se nočni vlak prejko mogoče uve-de!

d Umrla je 17. t. m. v Rueman-cih pri Sv. Tomažu v Slov. goricah edina hči, vrgledno dobrih staršev Marija Gašperič Na zadnji poti so jo spremljali sorodniki ter sosed in ob tej priliki nabrali 200 kron za revno deco občine Ruemanci. Ljubiteljem re-vne šolske mladeži prav iskrena za-hvala.

d Iz celjskega okraja. V mestnem gozdu na Pečovniku pri Celju je dne

11. t. m. izbruhnil ogenj. Požarnim brambam se je posrečilo, udušiti po-žar. Skoda še ni ugotovljena. — Ku-žne bolezni so v Celju malodane po-polnoma ponehale. V celjski bolnišni-ci se nahajajo zavsem samo tri na ko-zah obolele osebe.

d Za žensko volilno pravico se ne potegujejo samo Slovenke, ampak tudi Bosanke brez razlike na versko in politično prepričanje. V Sarajevu se je vršila dne 10. t. m. velika žen-ska skupščina, na kateri se je odločno zahtevala aktivna in pasivna ženska volilna pravica. Tozadevna resolucija se je poslala ministrskemu predstet-vu. Ravnosti dan kot bosansko žen-svo so zborovale tudi Zagrebčanke z zahtevo po ženski volilni pravici; da bi naj z vstopom ženstva v javno po-litično življenje se preprečila tudi ne-moralna. Zahteve slovenskega ženstva po volilni pravici so prodrle tudi na Hrvatsko in v Bosno in tako obširnega ženskega pokreta ne bodo mogli več zatreti za prihodnje. Našo stranko pa mora veseliti, da je začela ravno ona kot prva boj za politično pravo ženstva, kateremu se protivijo „kulturo“ in „svobodonosci“ od JDS.

d Pašičevo odlikovanje. Predsed-nik Masaryk je odlikoval ministrske-ga predsednika Nikolo Pašiča s čeho-slovaškim vojni križcem prvega raz-reda. Pašič je dobil odlikovanje v znak priznanja velikih zaslug, ki si jih je pridobil z energičnim nastopom proti vrnitvi bivšega cesarja Karla.

d Narodna banka v Beogradu je na obnem zboru izvolila nov uprav-ni in nadzorni odbor, a popolnoma po-zabila na Slovence. Ali Slovenci, ka-teri imajo mnogo dobro razvitih de-vrarnih zavodov, mnogo industrijskih podjetij in zelo močno združeno orga-nizacijo, ne smejo dobiti vpogleda v poslovanje državne banke?

Češka narodna cerkev si je iz-volila za svojega prvega škofa župnika Matijo Pavlik iz Zborov. Ta vz-postavitev po katoliškem in pravosla-vnem cerkvenem pravu neveljavnega škofa češke narodne cerkve, je jasen dokaz, da ne bo nič z združitvijo češ-ke narodne ter srbske pravoslavne cerkve. Češka narodna cerkev ostane po ustoličenju župnika odpadnika ško-fom ravnokot en cerkveni unikum kot protestanti in je s tem korakom preprečila vsak spoj s pravoslavljem.

d Bivša nemška cesarica — u-mrla. V Dornu na Holandskem je dne 7. t. m. umrla bivša cesarica Vikto-rija Avgusta. Truplo bodo prepeljali v Potsdam, kjer bo par dni izpostav-ljeno. Pogreba se bodo udeležili samo člani cesarske obitelji in najintimnej-se osebe bivšega cesarskega dvora.

d „Avtonomist“. Izšla je prva šte-vilka „Avtonomista“, ki se bo kot nad-strankarsko glasilo boril za avtonomi-jo Slovenije. Pisava lista je jako sim-patična, ker obsoja „Avtonomist“ vse gnile pojave v naši državi popolnoma objektivno in ni najti v njem kljub natančnem premotrivanju nikalih strankarskih tendenc. Ako list ne bo izgrešil določene smeri, si bo pridobil širom Slovenije lepo število prijateljev Iz tega razloga pozdravljamo novega

soboritelja za avtonomno in nedeljivo Slovenijo.

d „Pondeljek“ ne bo strankarski list in bo služil politično le enemu ci-lju: okrepitvi in konsolidaciji naše mlade države. Tako piše žurnalistič-ni novorojenec v uvodniku svoje prve številke. V člankih „Kancelparagraf“, „Klerikalni oboževatelj cesarice Eh-zabete“, „Katoliški duhovnik o kleri-kalnem tisku“ itd. pa se strastno za-ganja to Plutovo nebolgjenče v našo stranko. S tem je porinil „Pondeljek“ svoj tilnik v demokratiški komat in mu ne bo odslej nihče verjel bajke o „ne-odvisnem glasilu javnega mnenja“.

Iz Maribora.

d Volilce SLS v Mariboru, kate-ri ne vedo, ali so vpisani v volilni i-menik ali ne, vabimo, da se oglasijo v „Tajništvu Slovenske ljudske stran-ke“ v Cirolovi tiskarni, I. nadstropje, desno.

d Volilna škrinjica naše stranke v Mariboru je na prvem mestu. Da bodo volilec vedeli, v katero volil-no škrinjico morajo spustiti glasoval-no krogljico, prosimo naše zaupnike, da jih podučijo.

d Voglar — resnicoljub. Ostudni napad „Tabora“ na ravnatelja mari-borske gimnazije g. dr. Tomišeka je bil višek Voglarjeve nesramnosti. Vsi, ki poznamo Voglarjevo blebetavost smo takoj, ko je izšel dotični nizkotni članek, znali, da je ta članek pisal On, t. j. neizogibni šolnik Voglar. Pred dnevi je izšla v „Taboru“ Vo-glarjeva izjava, da on ni ničesar ve-del o tem članku. A že na prvi po-gled se vidi iz cele izjave, da Voglar-ju nekaj ne gre prav do srca. In da nes smo dobili naslednje pismo: „Vo-glar laže. V „Taboru“ piše, da on ni ničesar vedel o članku, o katerem se je napadalo g. dr. Tomišeka. Izda-mo pa Vam skrivnost, da se je name-ravalo od neke strani Voglarjev last-noročni rokopis litografirati. A gospo-dje v „Taborovem“ uredništvu so ima-li slabo vest in tako je odpadlo lito-grafiranje Voglarjevega rokopisa. Cu-dimo se, kako mora človek z visoko šolsko izobrazbo, kakor je profesor Voglar, pisati o svojem šefu tako niz-kotno in pozneje še celo zatajati — svojega duševnega otroka. Uporabite to v „Straži“, da bo poštena sloven-ska javnost znala, kdo je v Mariboru na čelu demokratiške stranke.“ Bele-žimo brez komentarja.

d Kandidat JDS stranke za obč-odbor v Mariboru je tudi trgovec Šo-štarič, zet žida Barta. Šoštarč je kot vodja prodajalne gospodarske ura-da v enem letu zaslužil nad 1,000,000 K, dočim je gospodarski urad napra-vil nad 1,000,000 K izgube. Zgubo bo mo plačevali davkoplačevalci, demo-kрати pa, ki so po vzornem gospodarstvu dr. Pfeifferja in Šoštarčica to iz-gubo zakrivali, bodo, ako jih budemo olili, nam poviševali občinske dokla-de in še nadalje tako vzorno gospoda-rili, kot pri gospodarskem uradu.

d „Boj za Maribor“ je naslov članku, ki ga je v „Taboru“ napisal

Moj stric in moj župnik.

Iz francoščine prevedel Paulus.

(Dalje.)

„Ah —! On torej —!“

„Mislite, da si bom izbrala kaj slaboga?“

„Ampak, Regina, namesto da umi-rate, bi bolje storili, če bi se omožili z njim!“

„To bi bilo vsekako logično, gos-pod župnik, zelo logično. Pa nesrečo imam, — ne ugajam mu!“

Moja trditev se mu je zdela tako neverjetna, da je obsedel nekaj tre-nutkov kakor okamenel.

„To ni mogoče!“ mi je končno re-kel s tako prepričevalnim glasom, da se nisem mogla zdržati smeha.

„Ne samo, da ne ljubi mene, on celo ljubi drugo! Zaljubljen je v Blan-ko in jo je zaprosil za roko.“

In pripovedovala sem mu, kaj se je zadnje dni prigodilo v Pavolu, o mojih razkritjih, o moji zaslepljenosti in o Junoninem obotavljanju. Rosila sem svojo pripovedovanje z vročimi solzami, ker moja žalost je bila res-nična.

Vse moje pripovedovanje župnika ni moglo prepričati, da govorim res-nico. Ko pa je videl moje solze, je sto-pil obup na njegovo lice. Primaknil je svoj stol bliže k meni, me prijel za roko in me začel miriti.

„Vaša sestrčna se obotavlja, mo-rebiti pa ne bo prišlo do ženitve!“

„Kaj to pomaga, če jo pa ljubi! Nihče ne more ljubiti dvakrat v živ-ljenju!“

„To se včas pripeti, dete!“

„Ne verjamem, to bi bilo strašno! Ah, tako sem nesrečna, gospod žup-nik!“

„Ali ste govorili s stricem?“

„Ne. Pa uganil je moje misli. Si-cer pa, čemu tudi? Saj ne more pri-siliti Pavla, da bi ljubil mene in po-zabil njegovo hčer! Za nobeno ceno bi ne govorila, da bi zvedel za mojo ljubezen —! Rajši bi umrla!“

Dolg molk je sledil temu izbruhu mojega ponosa. Zrla sva v ogenj ka-kor dva vedeževalca, ki skušata brati skrito bodočnost v plamenih in žare-čem oglju.

Pa molčal je plamen in žareče o-glje in jaz sem tiho plakala. —

„Francu I. pa vaš izvoljenec ni

podoben“ je pretrgal župnik dolgi molk in se lahko nasmehnil.

„Ah, gospod župnik“, sem živo od-govorila, „če bi bil Franc I. tuka-le, ne dal bi se siliti, da bi me ljubil, in jaz bi bila prav zadovoljna!“

Hm — —!

Župnik je sodel, da diši moj odgo-vor po krivoverstvu in da je poln po-hušljivih dvoumnosti. Kakor hitro se je dalo, je zapustil nevarna ta takih pogovorov in mi začel pridigovati za-tajevanje in premagovanje.

„Pomislite, Regina, tako mladi ste še! Preskušnja bo minila in dolgo ži-vljenje imate še pred seboj!“

„Jaz nimam nadarjenosti za zata-jevanje, gospod župnik, vedite to! A-ko ostanem živa, se ne omožim nikoli! Toda ne bom živela dolgo, sem jeti-čna.“

In poskušala sem votlo pokaslje-vati.

„Ne šalimo se s takimi stvarmi, Regina! Hvala Bogu, da ste zdravi!“

„Torej“, sem rekla in vstala, „vi-dim, da mi nečete verjeti. Izkoristiva lepo vreme in zadnje trenutke, ki mi še preostajajo od življenja, ter pojdiva v Buisson, gospod župnik!“

Drobnih korakov sva stopicala proti mojemu nekdanjemu stanovanju. Novembarsko solnce je prijazno sija-lo. Toda neskončno prijaznejši in ljubeznivejši se mi je zdel moj župnik in njegov obraz, kateremu se je vrni-la njegova zdrava, rdeča barva. Z zadovoljstvom sem gledala njegove be-le lase, kako so mu igrali v vetru, njegovo živahno hojo, vso njegovo o-sebo, ki je spet dihala veselost in za-dovoljnost. Prav tisti je spet bil, ki sem ga tolikokrat opazovala skozi o-kno, kadar je dež bičal stekla in je veter ječal in žvižgal skozi polomlje-na vrata in okna.

Obiskala sva Perrino in Suzano in prehodila hišo od vrha do tal. Za-res, časa bi ne smeli meriti po števi-lu minulih ur in dni, ampak po šte-vilu in živahnosti doživelih dogodkov. Malo tednov je minilo, kar sem zapu-stila stare zidine, in če bi mi kdo re-kel, da so od tistikrat minila leta, verjela bi mu.

Vlekla sem župnika na vrt. Ubo-gi, divji vrt! Zalostnih dni me je spo-minjal, pa vendar sem ga z veseljem in zanimanjem križem prehodila.

Dalje prihodnjič.

advokat in znani veletočni junak dr. Karl Koderman. Mi smo po našem zaupniku bili že naprej opozorjeni, da bo junak veletoča napisal celo serijo člankov, ki bodo strašno učinkovali in „klerikalce čisto pobili na tla“. V ponedeljek, 11. aprila okoli 1. ure so namreč ta „grozni“ načrt skovali veletoč junaki dr. Koderman, Voglar in še nekaj drugih v gostilni Spatzek. Dr. Korel je obljubil, da se bo sedaj vedno, kadar ne bo vršil svojih veletočev, posvetil pisanju člankov. Med pristaši SLS bo sedaj seveda iz strahu pred Korlovimi članki nastalo veliko razburjenje. O joj, ta Kodermanov veletoč!

d Trgovski shod v Mariboru. V nedeljo, dne 17. t. m., se vrši v Mariboru veliki trgovski shod, kojega priredi Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo. Opozarja so torej že sedaj vse trgovce in industrije, da se tega važnega shoda polnoštevilno udeležijo.

d Tatvina v trgovini Worsche. V noči od 10. na 11. aprila se je izvršil vlom v trgovino g. Worsche v Gosposki ulici. Vlomilci so prišli v trgovino skozi skladišče družbe „Melistroja“ in so odnesli svilnatih rut in drugega blaga v vrednosti mnogo tisoč kron. Zaprli so nekatere uslužbenke družbe „Melistroja“.

Orlovski vestnik.

o Celjsko orlovsko okrožje. V nedeljo 17. t. m. se vrši v Celju, hotel „Beli vol“, ob pol 2. uri popoldne seja okrožnega sveta za celjsko orlovsko okrožje. Seja je obvezna za vse predsednike in načelnike odsekov celjskega okrožja. Radi važnega gradiva naj ne bo odseka, ki bi ne bil zastopan.

Po seji ponavljanje tehničnih in organizacijskih tečajev. Bog živi! — Predsednik.

o Dijaški Orel Maribor priredi v nedeljo 17. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma akademijo. — Vsi prijatelji orlovske organizacije iskreno vabljeni.

o Mariborsko orlovsko okrožje je na seji okrožnega sveta dne 10. t. m. izvolilo nov okrožni odbor. Odbor sestoji: br. dr. K. Capuder, predsednik; br. Polak (Hoče) podpredsednik; F. Kramberger, tajnik; Bende Zlatko (Študenti) blagajnik; Fr. Petač, gospodar in Tratnik Drago, načelnik. Pisma je naslavljal na br. tajnika, Cirilova tiskarna, Maribor. — Organizatorično revizijo vrši br. Barle po naročilu Zveze. — Podrobnosti v okrožnici. Bog živi!

o Telovadni krožki Orlic v okrajih Maribor in Sv. Lenart naj pošljejo 17. t. m. po dve zastopnici k posvetovanju o ustanovitvi posebnega okrožja Orlic. Posvetovanje bo v samostanu čč. šolskih sester. — Bog živi! — Teh. krožek Orlic Maribor.

Gospodarstvo.

g Kaj je z eno-ter dvekronskimi bankovci? Zadnji čas se je začel proti sprejemanju eno- in dvekronskih bankovcev očiten bojkot od strani uradov, trgovcev in posameznikov, dasiravno ni bilo še doslej nikjer razglašeno, da ne bi bili ti bankovci več veljavni kot plačilno sredstvo. Teh bankovcev ni hotel več sprejemati davčni urad, ne železniške postaje, umevno potem tudi ne več trgovci, gostilničarji in posamezniki. Sedaj se je zganila meročajna oblast, da mora vsakdo sprejeti pravilno žigosane eno- in dvekronske bankovce, sicer se ga naj naznani in

bo kaznovan. Ali bodo mar oblasti — globile same sebe? Vočigled tej grožnji globe od strani oblasti radi protiva sprejemati eno- in dvekronske bankovce kot plačilno sredstvo ugotavlja mariborski trgovski gremij: da ne sprejemajo državni in denarni zavodi višje kot do 50 K ravnokar omenjenih bankovcev, ki morajo biti dobro žigosani. Radi tega postopanja uradov in bank je sklenil gremij, da ne bodo mariborski trgovci sprejemali več teh eno- in dvekronskih bankovcev, ker že ima trgovstvo itak dovolj tega drobiža. V slučaju pa, da bodo državni uradi zopet sprejemali te novčaniče, ne glede na število in žig, jih bo sprejemalo tudi trgovstvo. Sedaj pa stoji javnost pred babilonsko zmešnjava. Državni uradi odklanjajo sprejem eno- in dvekronskih bankovcev, javna oblast grozi s kaznijo vsakemu, ki ne sprejme teh novčanic, trgovski gremij stavi pogoj: ali državni uradi in trgovci, ali nobeden... torej ali smo res postali že vsi Lemberžani? Dolžnost meročajnih oblasti je, da že vendar enkrat razvozljajo ta gordijski voz, glede sprejema eno- in dvekronskih bankovcev!

Izmenjava eno- in dvekronskih bankovcev.

Stari eno- in dvekronski bankovci, ki so kot plačilno sredstvo še v veliki obilici v našem denarnem prometu, nujno zahtevajo, da se jih država vendar enkrat usmili ter jih izmenja. So že tako odrgnjeni in razcefrani, da še komaj držijo skupaj. Tudi dosti krivožigosanih bankovcev kroži okoli med ljudmi. Ker vsled neredbe finančnega ministra z dne 15. februarja 1921 državne blagajne no-

čejo od ednega plačnika pri ednem plačanju sprejeti več takih bankovcev, kakor samo v količini do 50 K, in sicer samo take, ki so žigosani z žigom kakega državnega urada, je v denarnem prometu nastala velika zmeda. Po vzoru državnih uradov se vse brani sprejemati take bankovce. Zato draginja živil in blaga v podrobnih razprodaji dnevno narašča. Najbolj trpijo vsled tega kmetski, delavski, obrtniški in sploh vsi delavni sloji našega ljudstva. Da se napravi konec tej zmedi in temu neredu, se je posla- nec dr. Hohnjec obrnil z interpelacijo na finančnega ministra, v kateri zahteva, da se omenjena odredba finančnega ministrstva (z dne 15. februarja 1921) takoj ukine, da se takoj pristopi k zamenjavi eno- in dvo- in deset-kronskih bankovcev ter da naj pri tej izmenjavi pazi na to, da ne bodo kmetski, delavski in sploh srednji in nižji sloji našega naroda no- peli gmotne škode.

g Država vrača dolgove najprej sama sebi. Listi prinašajo vest, da je izposloval finančni minister pri finančnem komiteju, da se morajo poštenim blagajnam izplačati 20% boni, ki so bili izdani ob priliki zamenjave avstrijskih bankovcev. Kečaj je že napovedalo finančno ministrstvo, da bo izplačalo 20% bone privatnikom, pa danes še ni nič s tozadevnim izplačilom. Prva je prišla na vrsto kraljeva pošta, to se pravi: iz enega državnega žepa v drugega!

g Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 139—140 naših kron. 100 nemških mark stane 227, 100 avstrijskih kron 22—22½, 100 čehoslovaških kron 190 in 100 laških lir 620—627 jugoslovanskih kron.

MALA NAZNANILA

Čast mi je naznaniti cenj. občinstvu, da izvršujem brez konkurence po zelo nizki ceni slikanje sob, pokrajin, podob, slik ali portretov. Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Franc Krajnc
Maribor 175
Cvetlična ulica 8. 9—10

Dražba lova. Lovska pravica jeve občine Spodnja Loznica se da potom javne dražbe do 30. junija 1922 v zakup. Ta dražba se vrši na uradni dan v Slov. Bistrici v četrtek 12. maja 1921 ob 10. uri popoldne. 184

100 kg kuhan. masla potrebujem mesečno. Kdor more dostavljati zanesljivo celo leto naj pošlje ponudbe na Karl Robaus, pekarna, Maribor. 183

Harmonij, popolnoma prenovljen se prodaja v Mariboru, Prešernova cesta 6. 192

Hiša z vrtom in hlevom, solnčna lega, se prodaja. Maribor, Ob Bregu 24. 1—3 195

Kolje, kalano, prvovrstno prodaja ali zamenja za dobri jabolčnik ali vino Franjo Gnilšek, Maribor, Meljska cesta 29. 187

Hiša v Vitanju ob držav. cesti, pripravná za trgovino ali gostilno, se prodaja. Naslov pove upravništvo. 1—2 186

Ivan Lorber, slikarski mojster

Maribor, Vetrinjska ul. 5 se priporoča cenj. občinstvu za razna slikarska in plesarska dela, kot slikanje sob, napisov itd. Delo solidno! Postrežba točna, cene zmerne! 5—5 174

Lepo posestvo

je na prodaj v Rogozi št. 22, p. Hoče. 185

Sedlarski mojster

ki bi vzel v uk učenca za sedlarsko obrt, se išče takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo lista. 188

Prodajalka

ali prodajalec poploma zmožna, za mešano blago, zlasti za manufakture, poštena in pridna, se sprejme takoj v stalno službo. Plača po dogovoru. Ponudbe na Franc Lipej, veletrgovina, Brežice ob Savi, Slovenija. 190

Stenograf (-inja)

za Ljubljano s perfektnim znanjem slovenske in nemške stenografije se sprejme v odvetniško pisarno. Nastop najkasneje do 1. junija t. l. Zagotovljena je soba z električno razsvetljavo in cena prehrana. Ponudbe pod 1875 na upravništvo. 1—1 191

Trgovski pomočnik

špecerijske stroke dober prodajalec se sprejme v trgovini A. Novak, Maribor, Koroška cesta 7. 189

Ceno kupite moške hlače 120—, 190—, 230—, moške spodnje hlače K 80— in 88—, strajce pisane ali bela K 120—, 145—, 170—, hlačešina 126 cm široka 1 m K 70— do 148—, plavotisk, lep, 1 m K 40—, 45—, 48—, oksford, dober 1 m K 40—, 46—, rujav platno 1 m 34— do 40—, šifoni, fini 1 m K 42— do 50—, predpasniki za ženske K 58—, 66—, 72—, 85—, glavni robci, lepi 1 K 30—, 36—, 42—, konjske štrange 1 par K 24—, 30—, 38—, 44—, uzde navadne in pletene K 15—, 17—, vrvi za perilo, zidarje, tesarje in seno; ležni-gumi plašč, angleški kron 1120—, žamet rižast, črn, rujav in zelene barve za moške obleke 1 m K 130— do 145—, toaletno milo, žepna zrcala, britve, nože, trake za čevlje, cigaretné papirčke, vse vrste krtač, lasne ige, glavnike in raznega drugega blaga v zalogi

Alojzij Gnuišek, Maribor, Glavni trg št. 6, Slovenija. 65

JULIO

8—138

MEINL
D. D.

KAVA

ČAJ

KAKAO.

Središnjica: ZAGREB.

Podružnice:

ZAGREB, Duga ulica 6.

LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 1.

MARIBOR, Gosposka ulica 7.

PECUH, Kraljevska ulica 19. 110

Nova lekarna

pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

založena z vsemi zdravili

se priporoča. 1—2 198

Bogdan Devidé.

Radi

preselitve trgovine

v svojo lastno hišo

v Mariboru, Aleksandrova cesta 13

prodam veliko zalogo manufakturnega blaga, perila, robcev, nogavic itd.

po zelo znižani ceni.

Kdor torej kaj rabi in želi dobiti dobro blago za malo denarja, naj si blagovoli vse nabavi

v trgovini J. N. Šoštaric

171 Maribor, Gosposka ulica 5. 5—7

Klobuke, čevlje, obleke, perilo, dežnike, tržne torbice in razno galanterijsko blago kupite najceneje pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Inserirajte v Straži.

Spodnještajerska ljudska posojilnica

Stolna ulica št. 6.

v Mariboru

reg. zadr. z neom. zav.

Obrestuje vloge po 4% in 4 1/4%

Daje posojila na vknjižbo ali poroštvo. Stroški so neznatni, ker oskrbi zavod vknjižbo 185 brezplačno. 15

Za varnost vlog jamči rezervni sklad, založen v vinogradnem posestvu, v hiši in stavbiščin na najlepšem prostoru v Mariboru.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

Agitirajte povsod za naše liste!